

"És molt fumut ser el ric dels pobres"

El conseller d'Indústria de la Generalitat de Catalunya, Antoni Subirà, considera que Europa no es veurà afectada per la crisi i adverteix que si la Generalitat no disposa d'un finançament adequat, se'n pot ressentir la competitivitat de l'economia.

Creu que anem cap a una crisi econòmica mundial?

—Jo no crec que els instruments de control de l'economia hagin evolucionat tant com per afirmar que els cicles econòmics s'han acabat. Persistiran durant molt de temps i, per tant, un dia o altre hi haurà una baixada, però no crec que sigui imminent, no veig una crisi en l'horitzó dels pròxims dos anys. En canvi, el que sí que ha passat és que les autoritats monetàries i econòmiques —almenys a Europa— han estat capaces de graduar molt bé el període de prosperitat. Jo crec que estem en la part alta del cicle, però molt controlat i, per tant, amb possibilitats que s'allargui encara en un període considerable. Amb tot, si no es trobessin solucions a la crisi asiàtica, a les diferents crisis asiàtiques, sí que acabaria afectant-nos de manera seriosa,

no només com ara, a uns sectors molt específics. De moment, però, tenim molta capacitat de resistència a Europa, perquè una part molt important del comerç europeu és intraeuropeu.

—*Moltes empreses catalanes s'han internacionalitzat en els últims anys. Això no pot fer que es vegin molt afectades per les crisis a l'Àsia, a Rússia i sobretot a Amèrica Llatina?*

—Són poques, encara. Si haguéssim aconseguit el que crec que és un objectiu important, que empreses catalanes ocupin posicions en aquestes àrees econòmiques, potser sí. Però, afortunadament, fins avui ho havíem aconseguit poc i, per tant, l'efecte que pot haver tingut és petit. És més, això ha afectat alguns sectors en què eren molt excepcionals les empreses que hi tenien inversions, l'únic que feien era exportar-hi.

—Vostè deia que la internacionalització d'aquestes empreses no havia arribat a un nivell...

—Allà on jo desitjava que arribés, encara que sí que hi ha hagut un corrent inversor important de cara a Europa, que és on s'han de consolidar posicions perquè serà el nostre mercat interior d'aquí a quatre dies. Deixarem de tenir estadístiques d'exportació en relació amb Europa. La teva acció empresarial a Montpeller podrà ser la mateixa que a Saragossa, perquè és la mateixa distància de Barcelona, connectat per autopista (totes dues de peatge) i la mateixa moneda.

—El fet que hi comencin a haver problemes a fora no pot frenar el procés d'internacionalització?

—El cargol és un animal molt prudent que va avançant de mica en mica, que té els seus tentacles i quan li toques un tentacle el recull, triga uns segons i torna a explorar el territori. És lògic que l'empresari faci això i si actuar amb prudència li evita problemes ja va bé. Sempre que no perdin el xip nou que s'han col·locat: quan fan la seva planificació estratègica, en el cap hi han de tenir tot el món. No vol dir que hagin d'invertir a tot el món, però hi han de pensar.

—Molts directius d'empresa descompten en les previsions de vendes els efectes de la crisi en aquestes àrees. S'està exagerant?

—Potser sí que s'ha reaccionat una mica massa. Si es confirmés que el Fons Monetari Internacional està una mica depassat, els que han agafat una posició encara més prudent del que cal potser tindrien raó. Però les coses més perilloses són

les totalment imprevistes. En el moment que una cosa es preveu, i tots sabem que l'FMI està una mica esgotat, pots començar a estar una mica més tranquil, perquè algun remei o altre s'hi trobarà.

—Parlant dels problemes de l'FMI, és partidari de limitar els moviments de capital a nivell mundial?

—A mi em fan molta por les coses que tendeixen a limitar la llibertat de moviments, és a dir, els controls, perquè una de les causes del llarg període de prosperitat, tot i que amb oscil·lacions, que travessa el món occidental i els països emergents, és l'esforç d'alliberament de barreres que s'ha fet. Hi ha un exemple claríssim: la crisi del 29 es va agreujar i va durar i va arruïnar mitja humanitat perquè hi va haver una reacció en cadena de mesures proteccionistes. Ja sé que això no és el mateix que un major control sobre les

MARC VILA

“Un dia o altre hi haurà una baixada, però jo no veig una crisi a Europa en l'horitzó dels pròxims dos anys. Jo crec que estem a la part alta del cycle econòmic, però molt controlat, amb possibilitats que s'allargui.”

transaccions de capitals, però fa por, perquè comences establint controls i es produeix l'efecte dòmino, una cursa per veure qui controla i limita més, i acabes malament.

—En el moment que ens situem en la part descendent del cycle, el fet que aquí hi hagi sobretot petites i mitjanes empreses, no ens fa més vulnerables?

—No. Els països que tenen teixits industrials molt resistents també tenen moltes empreses petites i mitjanes. Però han de ser empreses ben finançades, que és la principal feblesa que es detecta quan les coses no van bé. En èpoques anteriors de bonança, més accelerada i inestable, aquestes empreses creixien mal finançades, amb deute. En canvi, el creixement aquesta vegada s'ha fet molt més amb finançament de recursos propis, moltes empreses han finançat el creixement amb els beneficis, han reinvertit. Ara tenim un sistema industrial més resistent, més semblant al d'Holanda o Itàlia.

—Un altre dels hàndicaps és que a Catalunya hi ha moltes multinacionals, que en època de crisi tenen la temptació de replegar-se.

—Depèn, perquè hi ha exemples de tot tipus. Per posar-ne un, Mai, una empresa que va ser fundada per un català a Valls, i al cap d'alguns anys va vendre la majoria d'accions a un grup nord-americà. Què ha passat a la pràctica? que els directius que formen la cúpula de la multinacional a Europa, amb seu a París, són els catalans de l'antiga Mai catalana. Aquests es replegaran o no? ho faran si les condicions aquí són molt dolentes. Però també estem

tips de veure que empreses europees tanquen en un altre país i potencien la seva ubicació d'aquí. Per tant, hi ha exemples d'això i del contrari.

—Cap a on ha d'anar la indústria catalana?

—A mi em sembla que les dues variables clau del futur immediat són la bona capitalització de les empreses, que en alguns casos només pot ser a base de reinvertir, reinvertir i reinvertir, i en altres a través de la incorporació de capital professional. Preparant, a més, futures sortides a borsa, que no vol dir que el grup promotor familiar hagi de perdre el control, sinó que ha de tenir accés a una font de capital per casos de necessitat o per a la seva expansió. L'altra és la recerca i desenvolupament, per mantenir les bones posicions que hem guanyat, que a vegades les hem guanyades copiant i d'altres desenvolupant. Vull desmitificar

l'R+D; primera, no cal que ningú tingui complexos, perquè es pot fer R+D en un taller mecànic. També s'ha de desmitificar en el sentit que el petit i mitjà empresari no ha de crear, necessàriament, el seu departament d'R+D. Si les empreses ja ho subcontracten tot, per què no també l'R+D? Tenim les institucions universitàries i similars que reben encàrrecs d'empreses estrangeres per fer recerca i tenim empreses catalanes que subcontracten amb universitats estrangeres. No dic que això no s'hagi de fer, però podem desenvolupar un bon mercat d'R+D que serà bo per a les empreses i les universitats. El que hem de fer és esforçar-nos a convertir la necessitat en demanda i la potencialitat en oferta.

—En tot cas, fins ara, en aquest camp, les empreses catalanes no han estat al nivell d'altres països europeus. Quina n'és la causa?

—Les causes més importants són de cultura empresarial, però jo sóc optimista, perquè els empresaris ja s'han sabut adaptar a d'altres canvis. El president Pujol, en el debat de política general, deia: "No podem ser discriminats en la despesa pública de recerca i desenvolupament". I té raó, però jo sento com a necessitat de política industrial que tot el sector industrial canviï de mentalitat i facin com les empreses petites i mitjanes als Estats Units o a Alemanya, perquè seria una transformació real del teixit industrial.

—Els problemes de finançament de Catalunya poden perjudicar la nostra competitivitat?

—Sí, i per dos mecanismes. Si el país no continua mantenint-se al dia en infraestructures, com que la competitivitat és una batalla que mai s'acaba de guanyar, si et quedes darrere estàs fumut. Però després per un altre mecanisme que no són les infraestructures genèriques, sinó les més tecnològiques. Si nosaltres no podem continuar potenciant el sistema universitari, ja no des del punt de vista docent, que és un tema molt important que també afecta la competitivitat, sinó en la seva capacitat de fer recerca i desenvolupament per a les empreses, o bé hem de tallar les inversions al Laboratori general d'Assaigs, o bé d'altres actuacions, si no ho fem, arribaria un moment que perdríem peu.

—Catalunya té un dèficit fiscal important respecte a l'estat, però també el té respecte a Europa...

—Sí, perquè és molt fumut ser el ric dels pobres. Perquè els pobres reben ajuts i no els en toquen a aquells que dins d'aquella classificació són els més rics. Però si l'estat espanyol vol competir amb Baden-Württemberg o amb Baviera ho ha de fer a través nostre. Per tant, és molt poc intel·ligent marginar-nos d'aquesta canalització de recursos amb l'excusa que ja som més avançats. Si aquesta zona econòmica no és competitiva, no solament hi perdrem nosaltres, hi perdrem tots.

—A Europa, Alemanya reclama pagar menys. No seria el moment, per a Catalunya, de plantejar-ho?

—És que els moments econòmics i els moments polítics, de vegades, no coincideixen. Europa encara és, a la pràctica, un club d'estats. Per tant, nosaltres no podem plantejar una negociació amb Europa si no és a través de l'estat espanyol. Els dos problemes, el dèficit fiscal amb Espanya i amb Europa, es resumeixen

en un de sol, que és la capacitat negociadora amb el govern central i la capacitat de convèncer-los. I aquesta és una capacitat que es presenta quan es presenta, i que té una cadència de quatre anys. Ara seria un bon moment, però no hi ha l'oportunitat.

—Una qüestió important per a la indústria és el clima laboral. Hi ha qui demana més flexibilització del mercat de treball. Vostè que en pensa?

—Jo, el que he vist és que el tipus de diàleg que avui dia es pot tenir amb els sindicats, no quan parles d'un problema concret d'una empresa sinó de plantejaments generals, és molt diferent —en el sentit de positiu— del que era fa deu anys. No es pot simplificar massa, perquè flexibilització vol dir moltes coses. Hem de mirar que hi hagi menys precarietat i, efectivament n'hi ha hagut menys en els darrers mesos, i això ha demostrat que a l'empresari, sobretot quan està fent productes d'una certa sofisticació, tampoc no li interessa anar agafant i treient gent. Ara, i la flexibilitat de poder repartir les hores de treball anual de manera que s'adaptin més a les necessitats de demanda d'aquell sector? Home, aquesta és una flexibilitat que requereix una certa adaptació mental, perquè no perds seguretat en el treball, de fet en guanyes si fas que la teva empresa sigui més competitiva...

—Fa uns mesos el debat girava molt al voltant de les 35 hores, ara no tant. Ja ha passat la moda?

—El debat aquest s'origina a França, i quan vaig parlar a Davos amb el ministre d'Economia francès, Straus Kahn, molt poques setmanes després de la decisió del seu govern, em va dir: "no, no, si el que nosaltres hem fet és posar aquest tema sobre la taula per forçar el diàleg entre patronal i sindicats. Però ja sabem que és simplement una posició teòrica que després s'ha de trobar la manera de posar-la en pràctica". Com que aquí, gràcies a déu, hi ha diàleg entre agents socials, l'administració el que no ha de fer és entrar en aquest territori, perquè ho podria fer com un cavall en un magatzem de terrissa.

"Si l'estat espanyol vol competir amb Baden Württemberg o amb Baviera ho ha de fer a través nostre. Per tant, és poc intel·ligent marginar-nos dels recursos de la Unió Europea amb l'excusa que ja som més avançats."

Toni Cañís